

Kemisk bindning I,
"Chemical bonds" A&J kap. 2

Dagens

Olika bindningstyper

- Jonbindning
- Kovalent bindning
- Polär kovalent bindning
- Metallbindning

Elektronegativitet

- Jonbindning eller kovalent bindning?

Lewisstrukturer

- Oktettregeln
- Resonansstrukturer
- Formell laddning

Nästa vecka

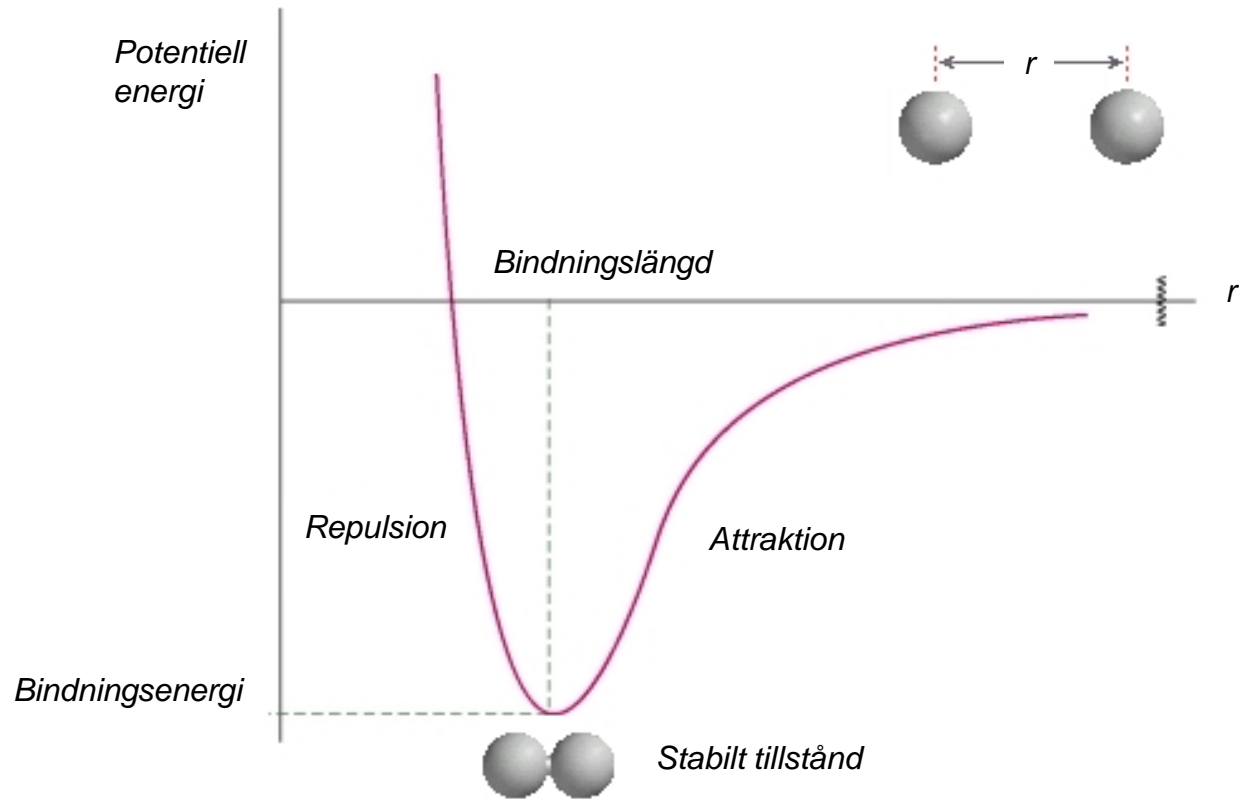
-VSEPR (valence shell electron pair repulsion). Beskriver geometrin hos molekyler.

- Hybridorbitaler – Linjär kombination av atomorbitaler (från samma atom) genererar s.k. hybridorbitaler vilka beskriver en molekyls geometri.

- MOT - (Molecular Orbital Theory) – Atomorbitaler från olika atomer bildar s.k. molekylorbitaler. Beskriver en molekyls bindingsenergier och stabilitet

Vad är en kemisk bindning?

Kemisk bindning - Energi och avstånd

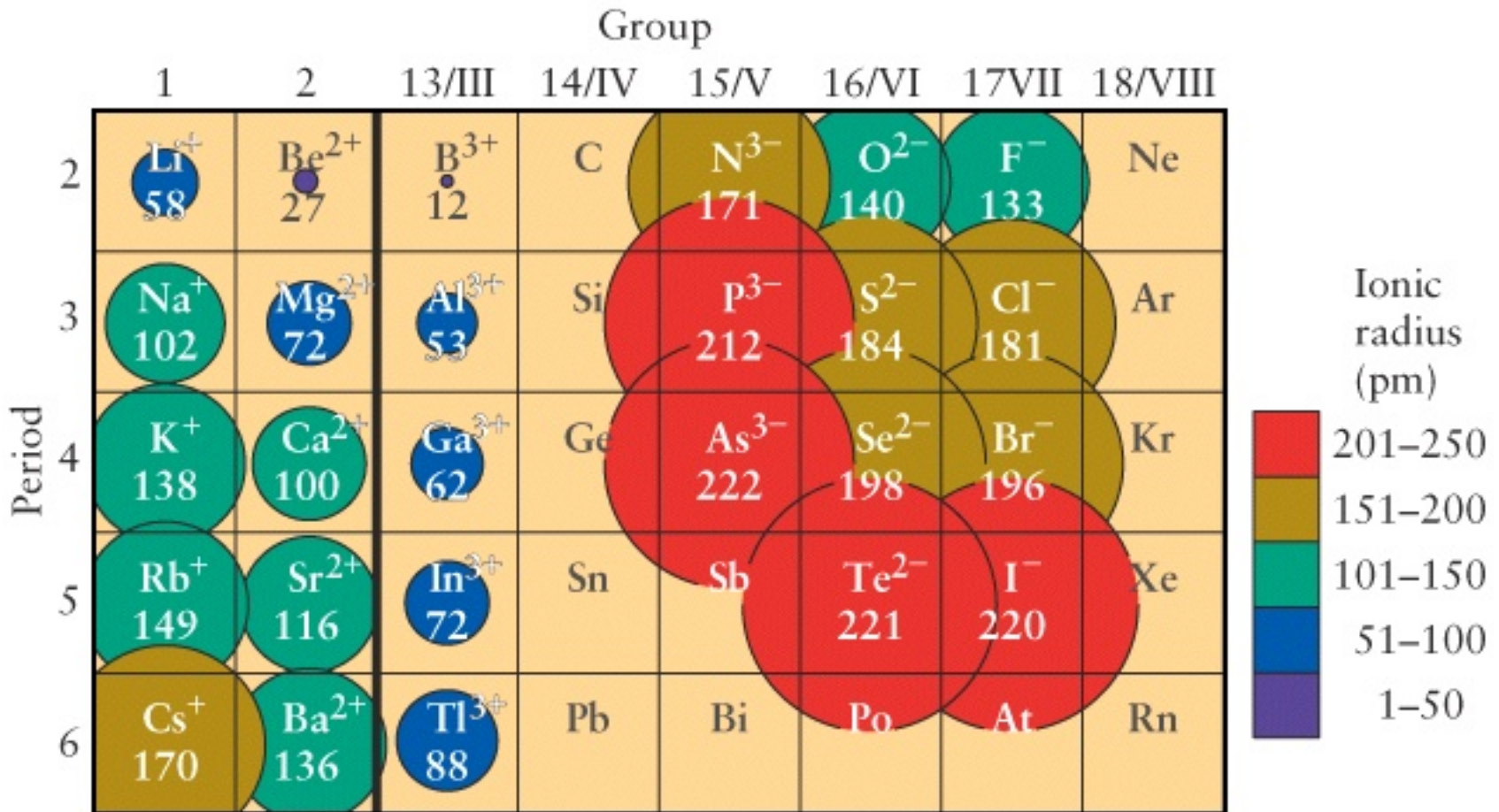
Jonbindning

Attraktion mellan positiva joner (katjoner) och negativa joner (anjoner)

$$E_{P,12} = \frac{z_1 e \times z_2 e}{4\pi\epsilon_0 r_{12}} = \frac{2.307 z_1 z_2}{r_{12}} \times 10^{-19} \text{ J}$$

$$r_{12} \text{ i nm}$$

$$E_{P,12} = \frac{z_1 e \times z_2 e}{4\pi\epsilon_0 r_{12}} = \frac{2.307 z_1 z_2}{r_{12}} \times 10^{-19} \text{ J}$$

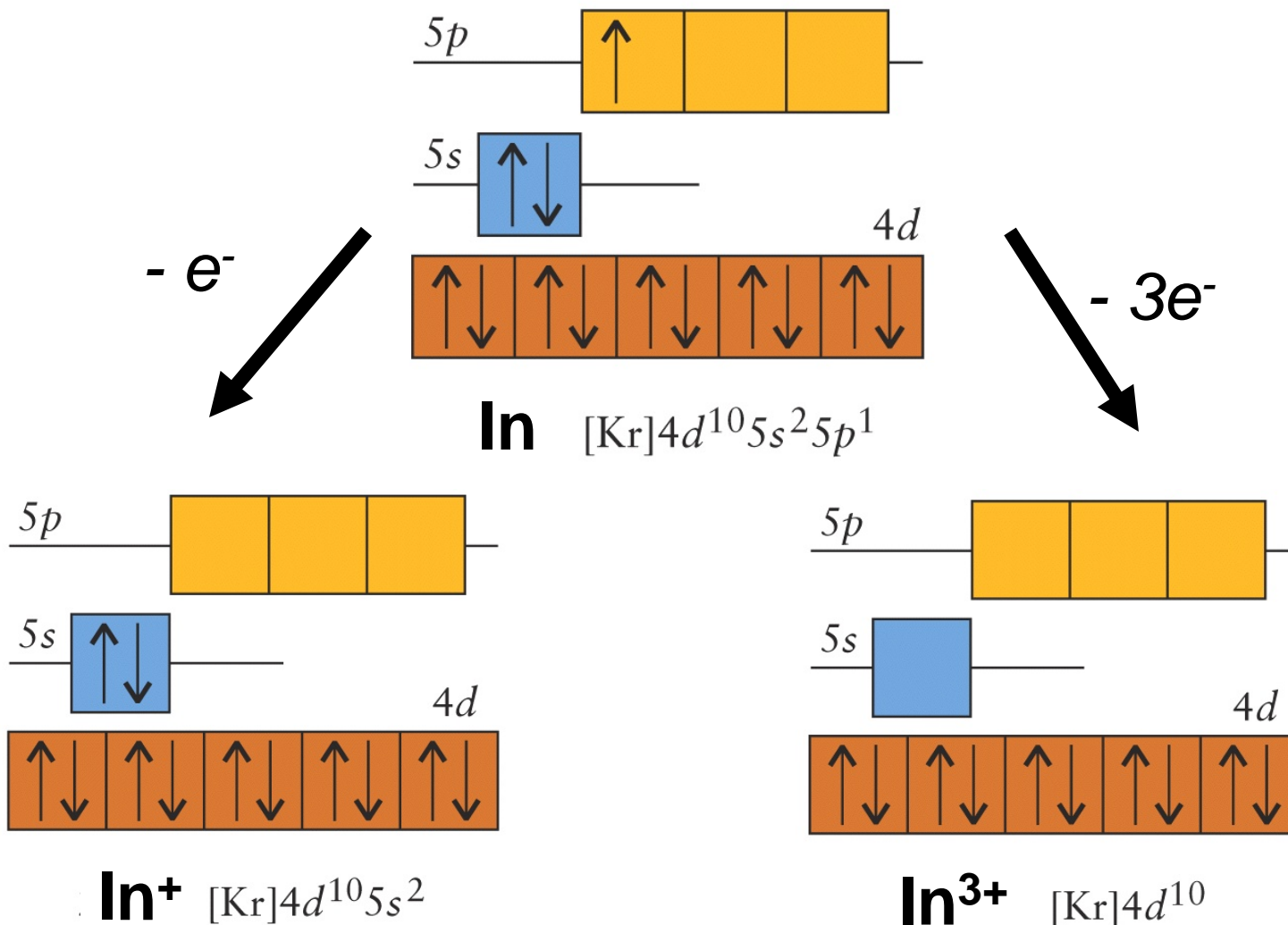
Jonbindning

Vilka joner kan bildas?

- De som får ädelgaskonfiguration
- Ädelgaskonfiguration + *d*-skal
- De som dessutom har ett "inert par"

	13/III	14/IV	15/V	16/VI
	Al	Si	P	S
Zn	Ga	Ge	As	Se
	In ⁺	Sn ²⁺	Sb ³⁺	
Cd	In ³⁺	Sn ⁴⁺	Sb ⁵⁺	
	Tl ⁺	Pb ²⁺	Bi ³⁺	
Hg	Tl ³⁺	Pb ⁴⁺	Bi ⁵⁺	

Joner "Inert par"

Jonbindning

Övergångsmetallerna kan förlora en eller flera elektroner.

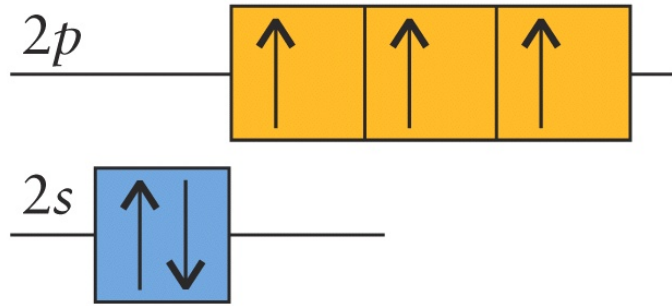
I *d*-blocket har (n-1)*d*-elektronerna nu lägre energi än (n)*s* elektronerna. (T.ex. 3*d* har lägre energi än 4*s* för Fe)

Övergångsmetallkationerna M^{k+} får därför alltid konfigurationen [ädelgas](n-1) $d^m(n)s^0$

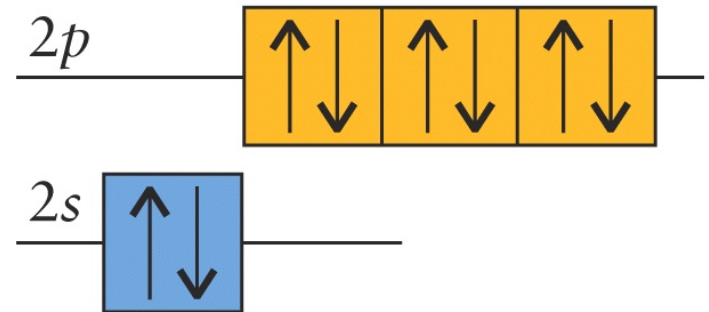
Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn
Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd
La-Lu	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg

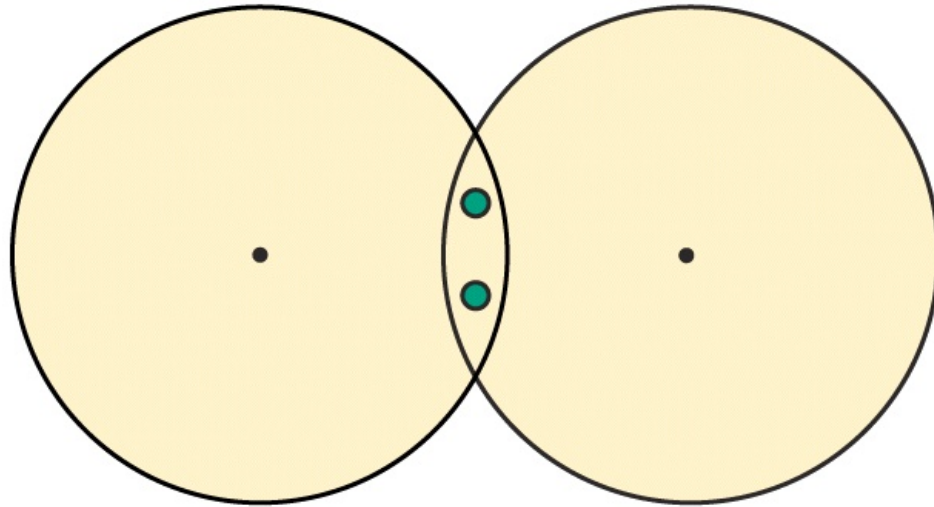
Nitridjon - Elektronkonfiguration

+ 3e⁻

Lewisstrukturer och kovalent bindning

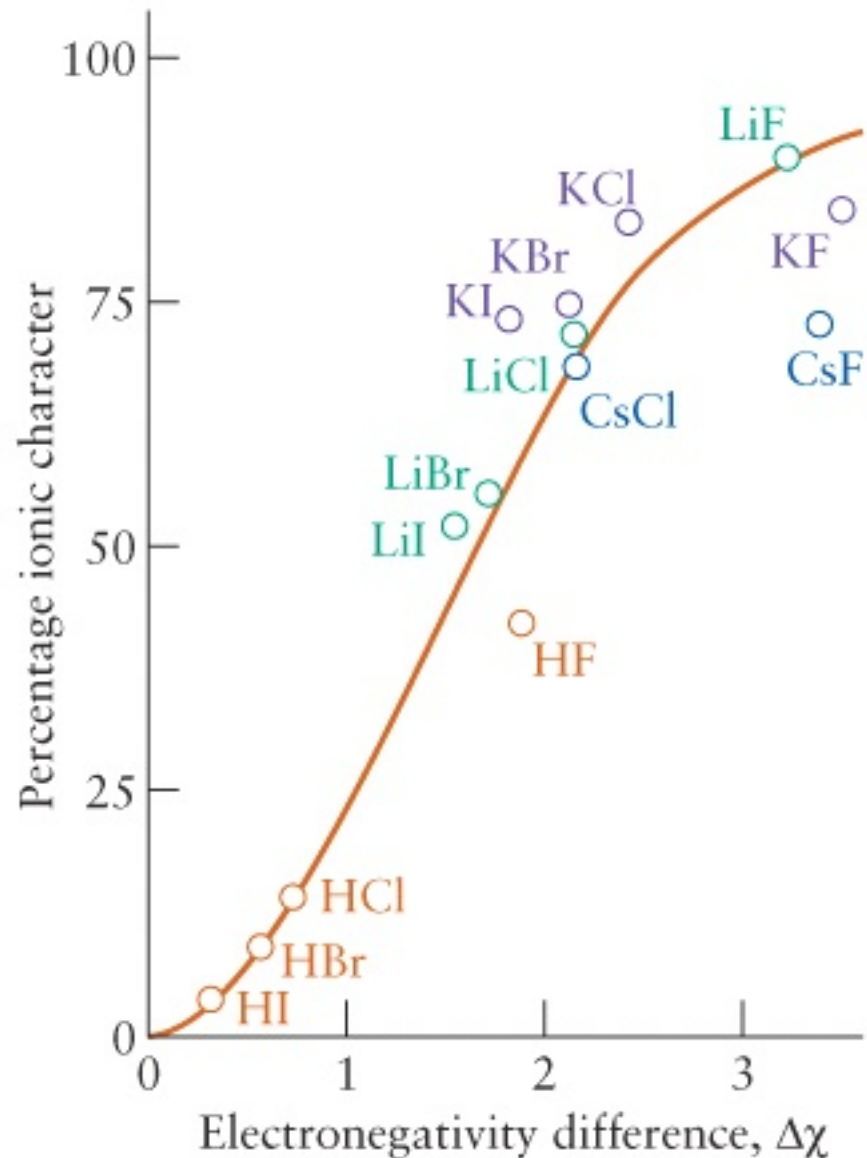
Shared electron pair

Ett delat elektronpar - elektronparbindning

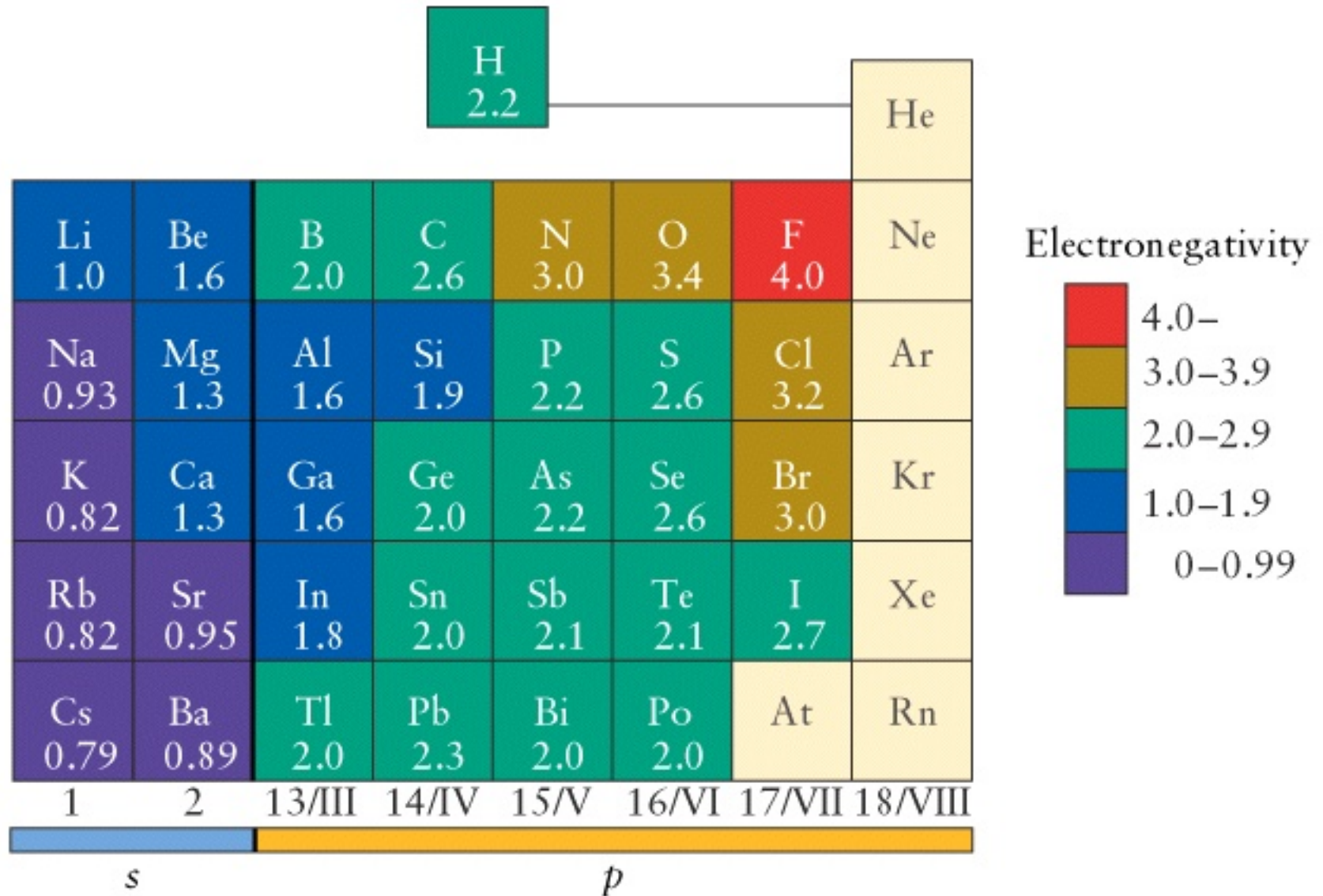
När delas elektroner och när får vi joner?

Tumregel:

jonbindningsinslaget är
dominerande när
skillnaden i
elektronegativitet är >2
($\Delta\chi > 2$)

Elektronegativitet

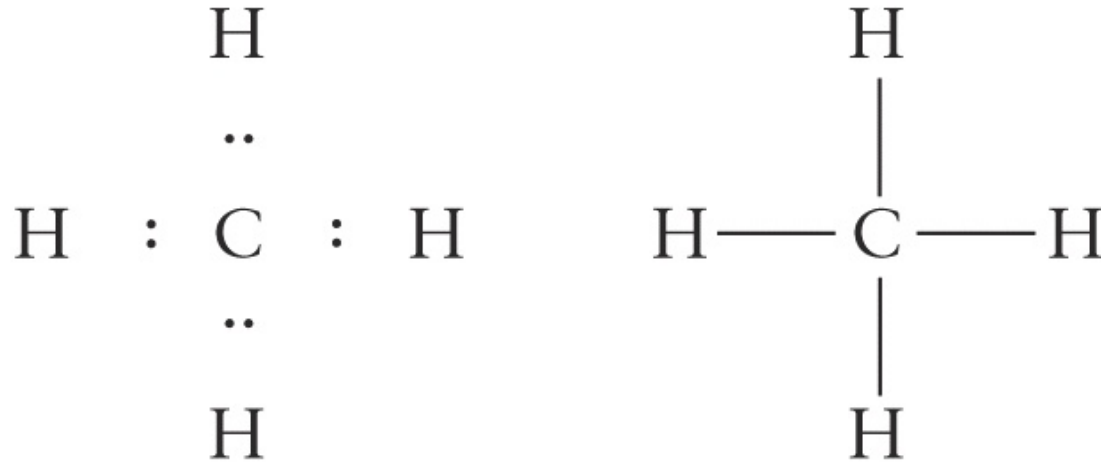
Elektronegativitet

Linus Pauling beräknade elektronegativiteter från bindningsenergies

Men de kan också fås från joniseringsenergies och elektronaffiniteter. Kan alltså i princip beräknas med hjälp av elektronkonfigurationerna och det periodiska systemet

Lewisstruktur

Elektronparbindningar tecknas med streck

Methane, CH₄

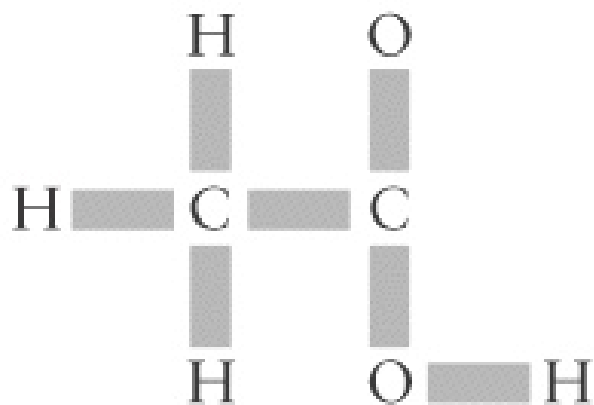

Hur man ritar Lewisstrukturer

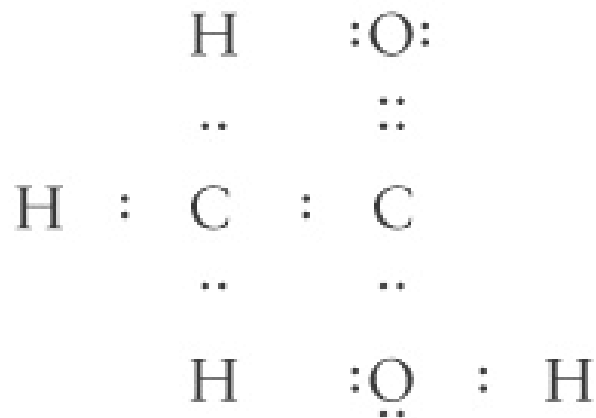
- Räkna antalet valenselektroner. Glöm inte att ta hänsyn till ev. laddning. Dela med två för att få antal elektronpar.
- Rita ut atomerna i den ordning de sitter ihop. Om du inte vet, gör ett rimligt antagande.
- Bind ihop atomerna med elektronpar.
- Gör kompletta oktetter för alla atomer genom att placera ut de återstående elektronparen.
- Tar elektronerna slut, gör dubbelbindningar för att uppnå 8 elektroner runt varje atom.

Rita Lewisstrukturen för ättiksyra !!

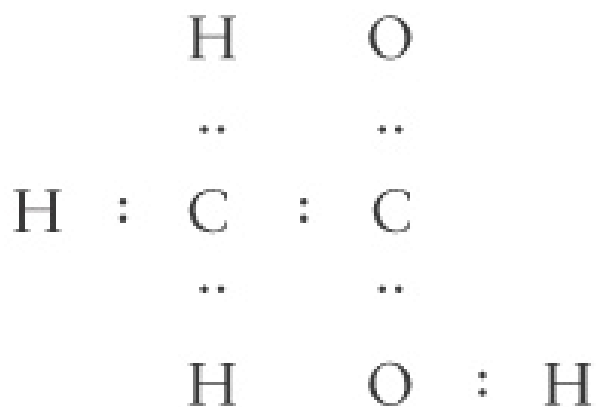
Lewisstrukturen för ättiksyra

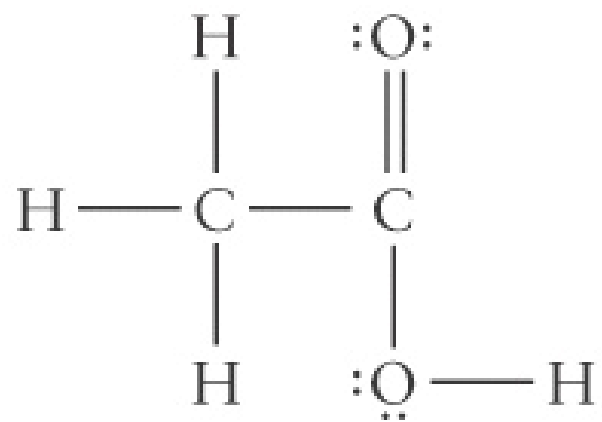
(a)

(c)

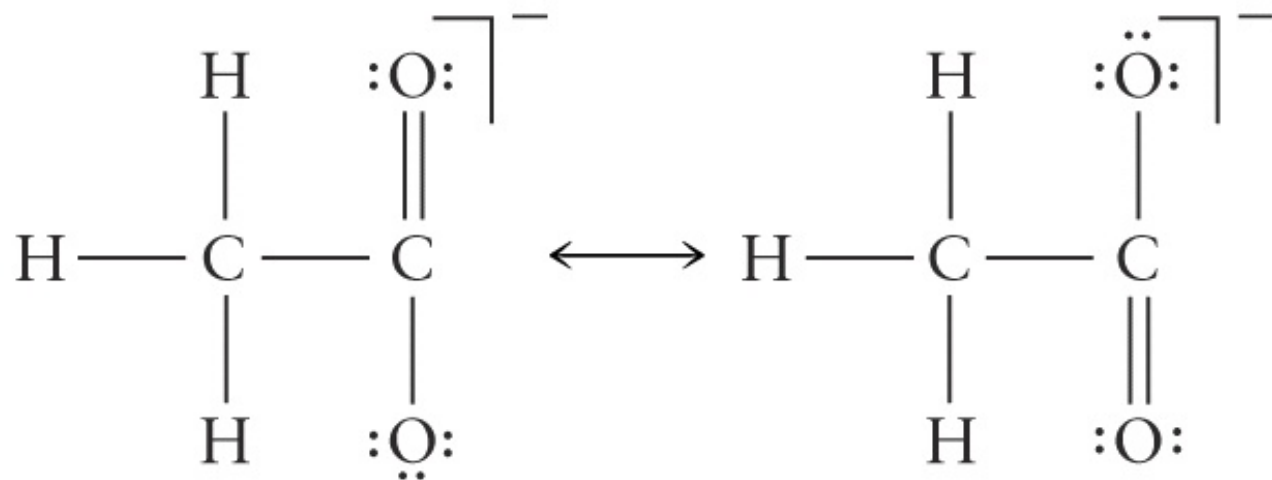

(b)

(d)

Hur ser Lewisstrukturen ut för ättiksyraanjonen?

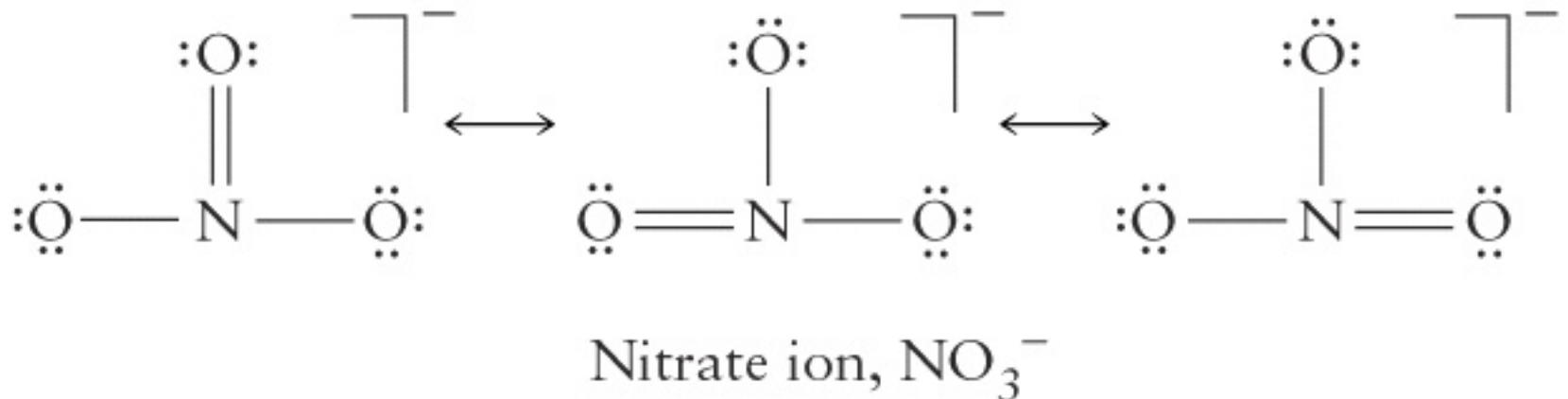
Acetate ion, CH_3CO_2^-

Resonansstrukturer!

Ättiksyraanjonen (acetatjonen) kan sägas vara en blandning av dessa två Lewisstrukturer

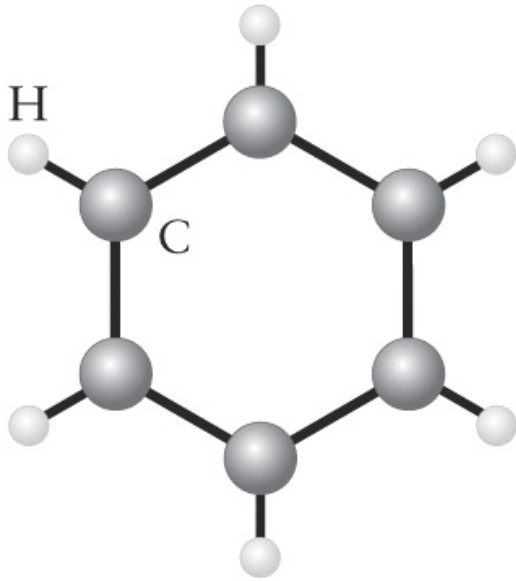
Resonansstrukturer

Resonansstrukturer innebär att en enda Lewisstruktur inte ger en rättvisande bild av molekylen

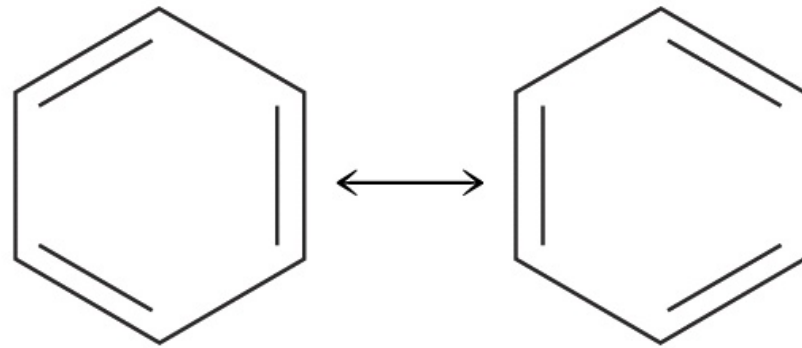

Nitratjonen t.ex. har tre lika långa N-O bindningar

Resonansstrukturer

Benzene, C_6H_6

Benzene resonance structure

Strukturer med flera resonansformer är mer stabila (lägre energi)

Formell laddning

Formell laddning (på viss atom) = $V - (L + 0.5S)$

Där

V = antal valenselektroner på den fria atomen

L = antal fria elektroner

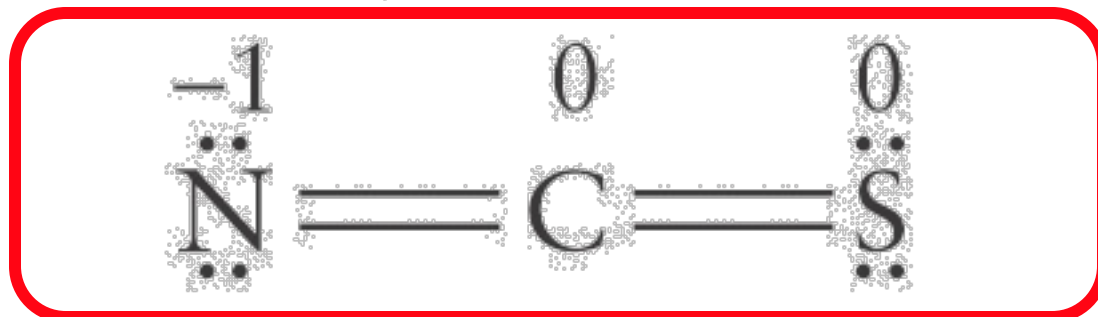
S = antal delade elektroner

Den mest stabila strukturen (lägst energi) ges av den Lewisstruktur som har formell laddning närmast noll på alla atomer

Hur ser tiocyanatjonen ut?

SCN⁻, CNS⁻ eller CSN⁻?

Hur ser tiocyanatjonen ut?

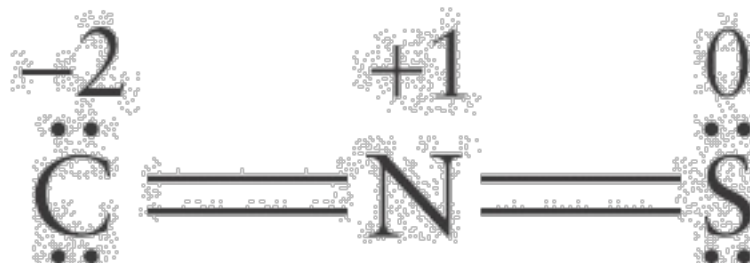
Valenselektroner

N: 5 st

C: 4 st

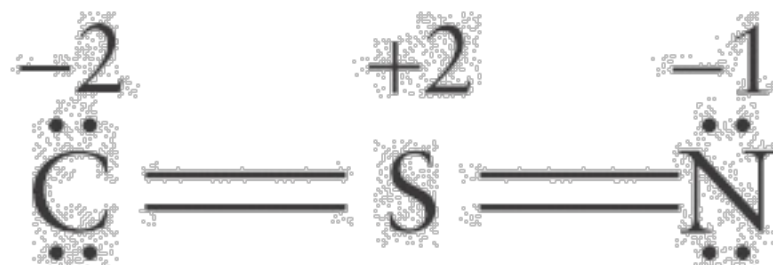
S: 6 st

Ladd: 1 st

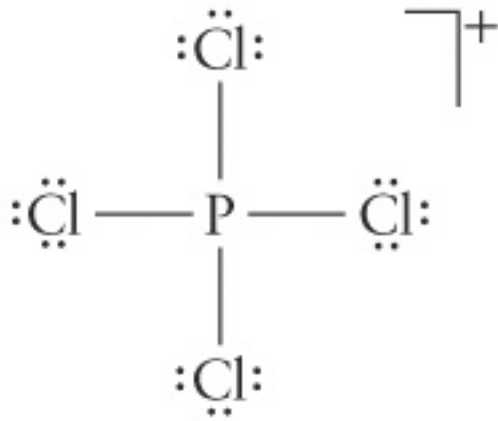
16 st

(totalt 8 elektronpar)

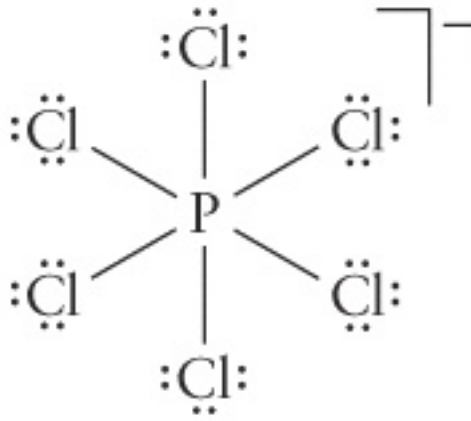

Bäst med negativa laddningar på mest elektronegativa atomerna

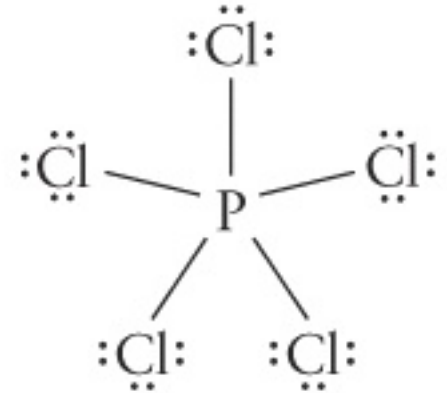
Problem med oktettregeln ?
Lewisstrukturer för PCl_4^+ , PCl_6^- och PCl_5 ?

(a) PCl_4^+

(b) PCl_6^-

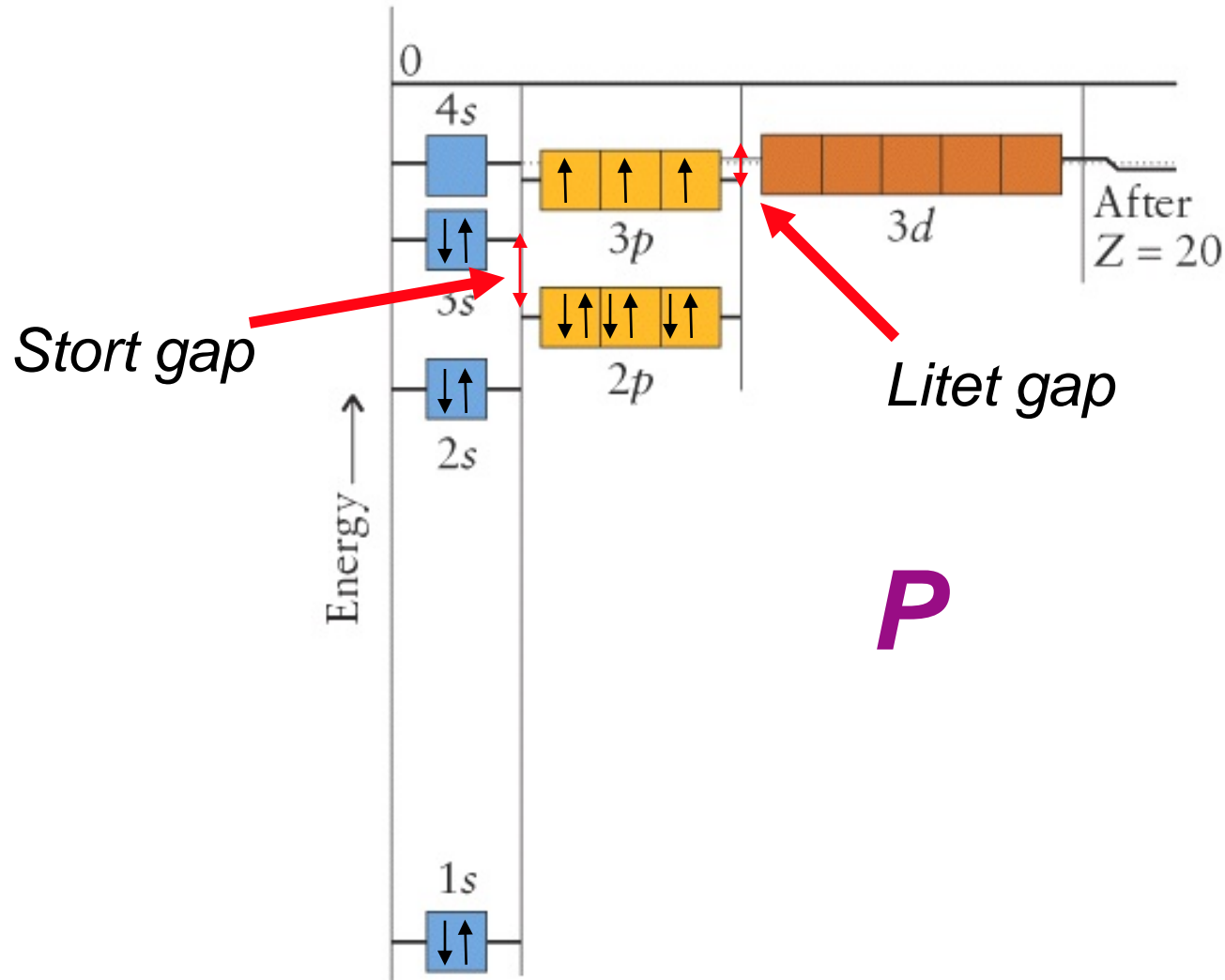
(c) PCl_5

P måste få ha mer än 8 elektroner, hur ?

Problem med oktettregeln ?

Fyll på med *d*-elektroner om det finns lediga platser!

Hur mycket energi som behövs för att bryta en bindning

TABLE 2.2 Average Bond Dissociation Energies, $\text{kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$

Bond	Average bond dissociation energy	Bond	Average bond dissociation energy
C—H	412	C—I	238
C—C	348	N—H	388
C=C	612	N—N	163
C $\angle$ C*	518	N=N	409
C $\equiv$ C	837	N—O	210
C—O	360	N=O	630
C=O	743	N—F	195
C—N	305	N—Cl	381
C—F	484	O—H	463
C—Cl	338	O—O	157
C—Br	276		

* In benzene.

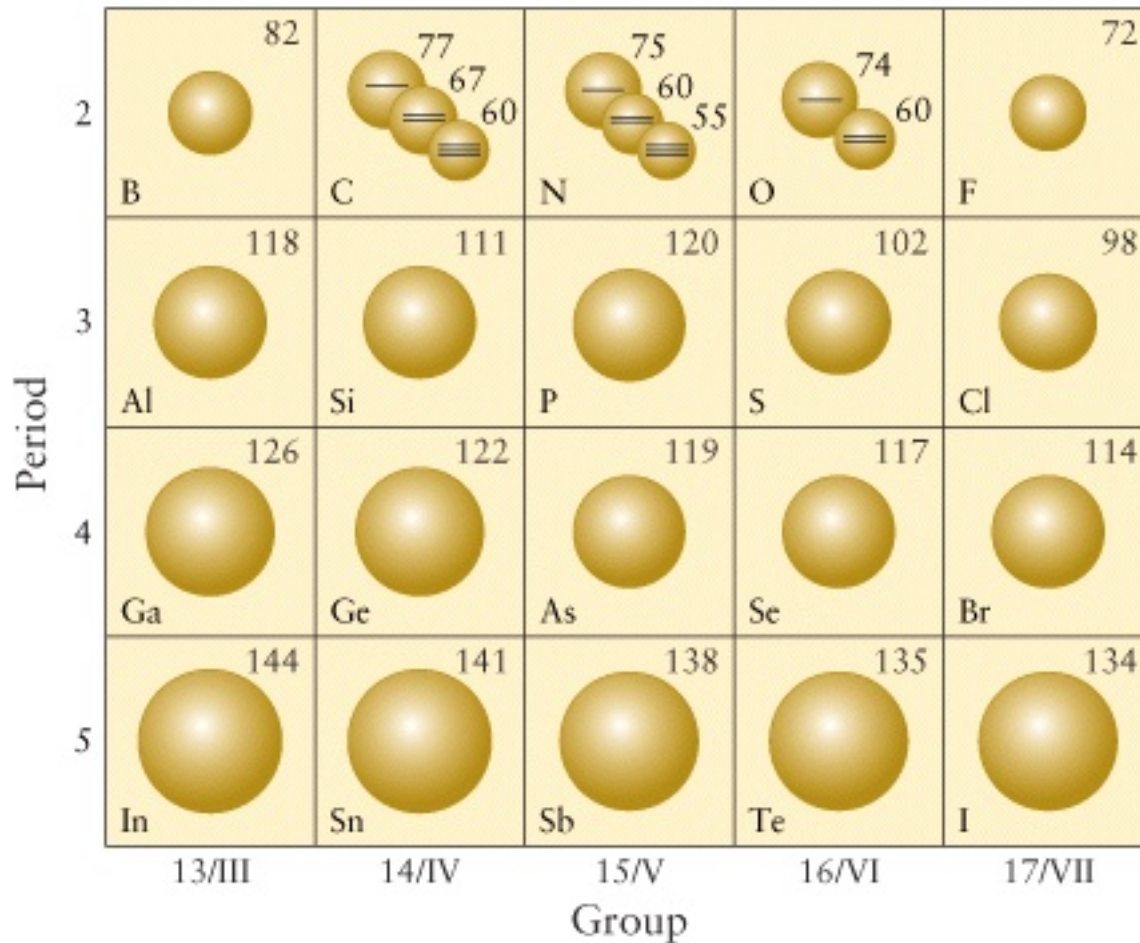
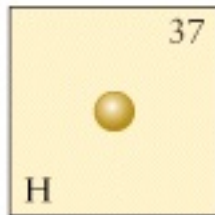
Kortare bindning = starkare ?

TABLE 2.3 Average and Actual Bond Lengths

Bond	Average bond length, pm	Molecule Molecule	Bond length, pm
C—H	109	H ₂	74
C—C	154	N ₂	110
C=C	134	O ₂	121
C [⌊] C*	139	F ₂	142
C≡C	120	Cl ₂	199
C—O	143	Br ₂	228
C=O	112	I ₂	268
O—H	96		
N—H	101		
N—O	140		
N=O	120		

* In benzene.

Kovalenta atomradier

Bindningsstyrka

Ökar med bindningsordningen (enkel, dubbel osv).

Minskar med ökat antal fria elektronpar på grannatomerna

Minskar när atomradierna ökar.

Resonans stabiliserar molekyler, dvs den totala bindningsstyrkan ökar